

**WARMIŃSKO-MAZURSKI ODDZIAŁ
STRAŻY GRANICZNEJ**
im. gen. bryg. Stefana Pasławskiego

Kętrzyn, dnia 22 lipca 2025 r.

Egz. pojedynczy

WM-CU-SKiN.072.1.2025

Pani Katarzyna KOPYSTYŃSKA

**ZASTĘPCZYNI DYREKTORA
ZESPOŁU KRAJOWEGO MECHANIZMU
PREWENCJI TORTUR**

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

dotyczy: raportu KMPT z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówce Straży Granicznej w Gołdapi oraz w Komendzie Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.

Szanowna Pani Dyrektor,

w nawiązaniu do raportu KMPT z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi, oraz pisma nr KMP.570.24.2024.JW do Komendanta Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej, przekazanych w dniu 23 czerwca br., przekazuję stanowisko, odnośnie pytań zawartych w pkt. 52 i 54 raportu.

W zakresie pkt. 52 i pytania w nim zawartego tj.: **Krajowy Mechanizm zwraca się o informację, czy przeprowadzono remont i jakie prace zostały poczynione bądź na kiedy przewidywane jest wyremontowanie pomieszczeń** informuję, że w zakresie pomieszczeń dla osób zatrzymanych, użytkowanych przez Sekcję Konwojową Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców, w czerwcu 2025 r. podpisano umowę na roboty budowlane w związku z dostosowaniem przedmiotowych pomieszczeń do warunków technicznych w świetle obowiązujących przepisów. Obecnie trwają roboty budowlane. Planowe zakończenie inwestycji ma nastąpić w lipcu 2026 r. Pomieszczenia są wyłączane z użytkowania.

Odnosząc się do pkt. 54 i pytania w nim zawartego tj.: **KMPT zwraca się o informację, czy istnieje możliwość wyodrębnienia placu spacerowego w PDOZ w Gołdapi, a jeśli nie, to dlaczego i jakie działania zostaną podjęte na rzecz zmiany tego stanu rzeczy** informuję, że po przeprowadzeniu analizy stanu zagospodarowania terenu Placówki SG w Gołdapi stwierdzono

brak fizycznej, technicznej oraz funkcjonalnej możliwości realizacji placu spacerowego dla osób zatrzymanych. Teren placówki SG jest w pełni zagospodarowany i zabudowany budynkami oraz obiektami małej architektury. Na działce znajdują się: budynek administracyjny, budynek mieszkalny, budynek garażowy, teren zagospodarowany pod kojce dla psów służbowych, wieża antenowa, obiekty infrastruktury technicznej, liczne utwardzone nawierzchnie komunikacyjne, parkingi dla pojazdów służbowych i prywatnych oraz tereny zielone z nasadzeniami. Dodatkowo wolne przestrzenie są ograniczone i wykorzystywane jako ciągi pieszo-jezdne lub powierzchnie obsługujące funkcje operacyjne placówki. Powyższe uniemożliwia wydzielenie placu spacerowego w sposób umożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w miejscu spacerów osób zatrzymanych, możliwości izolacji funkcjonalnej tego obiektu od zabudowy mieszkalnej i infrastruktury specjalistycznej Placówki SG w Gołdapi.

Z poważaniem

**KOMENDANT
Warmińsko-Mazurskiego Oddziału
Straży Granicznej**

plk SG Daniel WOJTASZKIEWICZ
/podpisano elektronicznie certyfikatem kwalifikowanym/

Wykonano w egz. pojedynczym-po nadaniu e-mail-aa.

Wykonał: [REDACTED]

Dnia: 22.07.2025 r.

Warszawa, 01-10-2025 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

KMP.570.24.2024.DK

Pan

**płk SG Daniel Wojtaszkiewicz
Komendant Warmińsko-Mazurskiego
Oddziału Straży Granicznej
im. gen. bryg. Stefana Pasławskiego**

Szanowny Panie Komendancie,

w dniu 23 czerwca 2025 r. przekazany został Panu raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówkach Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi, z prośbą o odniesienie się do zaleceń zawartych w raporcie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

W piśmie z dnia 22 lipca 2025 r. (sygn. WM-CU-SKiN.072.1.2025) udzielił Pan odpowiedzi na pytania zawarte w pkt. 52 i 54 raportu. Pismo nie zawiera jednak odniesienia do zaleceń sformułowanych w raporcie.

Uprzejmie proszę zatem o pilne udzielenie odpowiedzi na wymieniony raport.

Z poważaniem

Katarzyna Kopystyńska

Zastępczyni Dyrektora Zespołu

/-wydano i podpisano elektronicznie/

**WARMIŃSKO-MAZURSKI ODDZIAŁ
STRAŻY GRANICZNEJ**
im. gen. bryg. Stefana Pasławskiego

Kętrzyn, dnia 13 października 2025 r.

Egz. pojedynczy

WM-CU-SKiN.072.2.2025

Pani Katarzyna KOPYSTYŃSKA

**ZASTĘPCZYNI DYREKTORA
ZESPOŁU KRAJOWEGO MECHANIZMU
PREWENCJI TORTUR**

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

dotyczy: raportu KMPT z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówkach Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi i zaleceń w nim wskazanych.

Szanowna Pani Dyrektor,

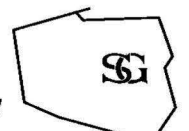
w odpowiedzi na raport KMPT z dnia 23 czerwca 2025 r. dotyczącego wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi oraz pismo nr KMP.570.24.2024.DK z dnia 01 października 2025 r. do Komendanta Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej, poniżej przekazuję stanowisko odnośnie pytań zawartych w zaleceniach ww. raportu w odniesieniu do obu wizytowanych placówek.

1. Przeprowadzanie badań medycznych wszystkich osób zatrzymanych, poufność badań lekarskich.

Powyższa kwestia została uregulowana w *rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie trybu przeprowadzania badań lekarskich osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej*. § 1 przytoczonego rozporządzenia wymienia przypadki, w których Straż Graniczna jest zobowiązana wykonać badania lekarskie osobie zatrzymanej.

Niemniej jednak każdy przypadek zatrzymanej osoby w powyższym obszarze jest rozpatrywany indywidualnie, i w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek wątpliwości co do stanu zdrowia, zatrzymany jest kwalifikowany do przeprowadzenia badań lekarskich.

Ponadto, *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie trybu przeprowadzania badań lekarskich osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy*

Straży Granicznej nie wskazuje na konieczność każdorazowej obecności funkcjonariusza SG podczas badania cudzoziemca w gabinecie lekarskim. Funkcjonariusz SG podczas badania lekarskiego jest obecny w gabinecie lekarskim wówczas gdy wymagają tego względy bezpieczeństwa bądź na prośbę pracownika służby zdrowia.

2. Sprawdzenie prewencyjne, kontrola osobista zatrzymanych.

Tryb postępowania w zakresie stosowania sprawdzenia prewencyjnego oraz kontroli osobistej został przekazany w formie wytycznych przez Zarząd do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej. Pisma zostały przesłane do wszystkich komórek organizacyjnych W-MOSG z poleceniem stosowania.

Odnosząc się do wskazywanych w raporcie zagadnień związanych z kontrolą osobistą uprzejmie informuję, że kwestie te zostały uregulowane ustawą z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, w art. 11aa. W myśl art. 11aa ust. 1 pkt. 1 i 3 ww. ustawy, kontrola osobista, co do zasady polega na sprawdzeniu zawartości odzieży i obuwia osoby kontrolowanej, i przedmiotów, które znajdują się na jej ciele, bez odsłaniania przykrytej odzieżą powierzchni ciała, a także jamy ustnej, nosa, uszu oraz włosów osoby kontrolowanej.

Dopiero w art. 11aa ust. 1 pkt. 2 ww. ustawy dopuszczona jest możliwość przeprowadzenia kontroli osobistej z odsłonięciem przykrytych odzieżą powierzchni ciała, jednakże jest to możliwe wyłącznie w celu i w zakresie niezbędnym do odebrania broni lub innych przedmiotów niebezpiecznych, lub przedmiotów, których użycie może spowodować naruszenie bezpieczeństwa publicznego, lub przedmiotów, których posiadanie jest zabronione, bądź gdy do ich odebrania nie jest wystarczające przeprowadzenie czynności, o których mowa powyżej.

Powyższe oznacza, że nakazanie osobie kontrolowanej zdjęcia wszystkich części odzieży może nastąpić wyłącznie, gdy w czasie standardowej kontroli wykryte zostaną niebezpieczne lub zakazane przedmioty i gdy takie postępowanie jest niezbędne do ich odebrania, tak by nie mogło to zostać zinterpretowane jako ukaranie osoby. Ponadto w takiej sytuacji bezwzględnie należy zachować zasadę dwuetapowości, o której mowa w art. 11aa ust. 3 ww. ustawy, a kontrola osobista polegająca na sprawdzeniu miejsc intymnych osoby kontrolowanej dopuszczalna jest jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, o czym stanowi art. 11aa ust. 1 pkt. 4 ww. ustawy, i nie może stanowić normy.

Ponadto z każdej kontroli osobistej przeprowadzonej z odsłonięciem wszystkich części ciała należy sporządzić protokół, gdyż ma ona miejsce wyłącznie w celu odebrania takich przedmiotów, które ujawniono w wyniku kontroli przeprowadzonej w trybie standardowym.

3. Prawo do kontaktu z adwokatem.

Prawo do kontaktu z adwokatem bądź innym pełnomocnikiem upoważnionym do reprezentowania, to fundamentalne prawo każdej osoby zatrzymanej. Jest to niezbędne w kontekście zrozumienia swojej sytuacji prawnej czy ochrony przed możliwymi naruszeniami przysługujących jej praw. Dokumentowanie kwestii kontaktu z adwokatem w dokumentacji służbowej ma duże znaczenie w ramach właściwej gwarancji uprawnień osoby zatrzymanej oraz zapobieganiu ryzyku związanym

z niewłaściwym realizowaniem czynności służbowych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w tych obiektach.

4. Prawo do informacji, zapewnienie obecności tłumacza.

Kwestia ta została uregulowana w *Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej przeznaczone dla osób zatrzymanych, oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach*, w którym to znajduje się załącznik, *regulamin pobytu osób zatrzymanych w pomieszczeniach jednostek organizacyjnych Straży Granicznej przeznaczonych dla tych osób*.

Osobie zatrzymanej nieznającej języka polskiego obligatoryjnie zapewnia się możliwość porozumiewania się za pośrednictwem tłumacza w sprawach dotyczących pobytu w pomieszczeniu. Przedmiotowe uprawnienie jest realizowane we wszystkich tego typu pomieszczeniach. W sytuacji w której osobą zatrzymaną będzie osoba niewidoma, będzie jej zapewniony tłumacz języka migowego.

Natomiast odnosząc się do tłumacza przysięgłego, brak jest jakichkolwiek regulacji prawnych, który oblige obowiązek powoływania do czynności prowadzonych przez Straż Graniczną tłumacza przysięgłego.

Ponadto informuję, iż wszystkie placówki SG przy których funkcjonują pomieszczenia dla osób zatrzymanych posiadają na wyposażeniu elektroniczne translatory języków obcych.

5. W odniesieniu do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Kętrzynie.

W dniu 10.06.2025 r. przekazano teren budowy firmie budowlanej realizującej remont w ramach zadania pn. „Przebudowa parteru budynku nr 48 w m. Kętrzyn na potrzeby osób zatrzymanych”. Planowe zakończenie inwestycji ma nastąpić w lipcu 2026 r.

Po oddaniu do użytku, pomieszczenia zostaną doposażone we wszystkie niezbędne środki higieniczne.

6. W odniesieniu do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Placówki SG w Gołdapi.

W zaleceniach z raportu KMPT zostało zrealizowane w zakresie wyodrębnienie pokoju (magazynek) do przechowywania pościeli.

W odniesieniu do wyodrębnienia placu spacerowego pragnę poinformować, iż teren placówki SG jest w pełni zagospodarowany i zabudowany budynkami oraz obiektami małej architektury. Na działce znajdują się: budynek administracyjny, budynek mieszkalny, budynek garażowy, teren zagospodarowany pod kojce dla psów służbowych, wieża antenowa, obiekty infrastruktury technicznej, liczne utwardzone nawierzchnie komunikacyjne, parkingi dla pojazdów służbowych i prywatnych oraz tereny zielone z nasadzeniami. Dodatkowo wolne przestrzenie są ograniczone i wykorzystywane jako ciągi pieszo-jezdne lub powierzchnie obsługujące funkcje operacyjne placówki. Powyższe uniemożliwia wydzielenie placu spacerowego w sposób

umożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w miejscu spacerów osób zatrzymanych, możliwości izolacji funkcjonalnej tego obiektu od zabudowy mieszkalnej i infrastruktury specjalistycznej Placówki SG w Gołdapi.

Ponadto nadmieniam, iż zalecenia sformułowane w raporcie odnoszą się do spraw systemowych w związku z czym odniósł się do nich Zarząd ds. Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej pismem KG-CU-ZSS.074.39.2025 z dnia 10 lipca 2025 r.

Z poważaniem

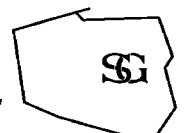
**KOMENDANT
Warmińsko-Mazurskiego Oddziału
Straży Granicznej**

wz. plk SG Rafał GRZEJSZCZAK
/podpisano elektronicznie certyfikatem kwalifikowanym/

Wykonano w egz. pojedynczym-aa.

Dnia: 13.10.2025 r.

Na straży bezpiecznej Europy

Warszawa, 15-01-2026 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

KMP.570.24.2024.DK

Pan

płk SG Rafał Grzejszczak

**Zastępcą Komendanta
właściwy do spraw granicznych**

**Warmińsko-Mazurskiego Oddziału
Straży Granicznej**

Szanowny Panie Komendancie,

w odpowiedzi z dnia 13 października 2025 r. (sygn. WM-CU-SKiN.072.2.2025) na raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówkach Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi wskazał Pan, że do zaleceń o charakterze systemowym ustosunkował się Zarząd ds. Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej w piśmie z dnia 10 lipca 2025 r. (sygn. KG-CU-ZSS.074.39.2025).

Do swojej odpowiedzi nie dołączył Pan wskazanej korespondencji, a wskazane pismo nie wpłynęło też do Biura RPO odrębnie, z Zarządu ds. Cudzoziemców KGSG.

Jeśli zatem dysponuje Pan tą korespondencją, uprzejmie proszę o nadesłanie jej kopii lub wskazanie komórki organizacyjnej/autora wskazanego pisma.

Z poważaniem

Katarzyna Kopystyńska

Zastępczyni Dyrektora Zespołu

/-wydano i podpisano elektronicznie/

**WARMIŃSKO-MAZURSKI ODDZIAŁ
STRAŻY GRANICZNEJ**
im. gen. bryg. Stefana Pasławskiego

Kętrzyn, dnia 21 stycznia 2026 r.

Egz. pojedynczy

WM-CU-SKiN.072.2.2025

Pani Katarzyna KOPYSTYŃSKA
ZASTĘPCZYNI DYREKTORA
ZESPOŁU KRAJOWEGO MECHANIZMU
PREWENCJI TORTUR
BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

dotyczy: raportu KMPT z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówkach Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi i zaleceń w nim wskazanych.

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na pismo nr KMP.570.24.2024.DK z dnia 15 stycznia 2026 r. oraz w nawiązaniu do pisma WM-CU-SKiN.072.2.2025 z dnia 13 października 2025 r. Komendanta Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej, dotyczącego wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi informuję iż pismo KG-CU-ZSS.074.39.2025 z dnia 10 lipca 2025 r. zostało przesłane do Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i zawiera stanowisko Zarządu ds. Cudzoziemców do pytań zawartych w zaleceniach ww. raportu w odniesieniu do obu wizytowanych placówek, które jest zbieżne ze stanowiskiem Komendanta Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej w przedmiotowej sprawie.

W związku z tym, iż Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej nie jest wytwórcą przedmiotowej korespondencji i nie został upoważniony do jej udostępniania, w celu pozyskania przedmiotowego pisma proponuję zwrócić się do jego adresata czyli do Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z poważaniem

ZASTĘPCA KOMENDANTA
Warmińsko-Mazurskiego Oddziału
Straży Granicznej

wz. **NACZELNIK**
WYDZIAŁU OPERACYJNO-ŚLEDZCEGO
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ

pplk SG Grzegorz FENIK
/podpisano elektronicznie certyfikatem kwalifikowanym/

Wykonano w egz. pojedynczym-aa.

Wykonał: [REDACTED]

Dnia: 21.01.2026 r.

35 - LECIE
POWOŁANIA
STRAŻY
GRANICZNEJ

Warszawa, 13-03-2026 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

KMP.570.24.2024.DK

Pan

Mariusz Cichomski

Zastępca Dyrektora

**Departamentu Porządku Publicznego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odpowiedzi z dnia 13 października 2025 r. (sygn. WM-CU-SKiN.072.2.2025) na raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówkach Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi¹ płk SG Rafał Grzejszczak Zastępca Komendanta właściwy do spraw granicznych Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej wskazał, że do zaleceń o charakterze systemowym Krajowego Mechanizmu – ustosunkował się Zarząd ds. Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej w piśmie z dnia 10 lipca 2025 r. (sygn. KG-CUZSS.074.39.2025).

Stanowisko to nie zostało przedstawione Rzecznikowi Praw Obywatelskich, ale przesłane do Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

¹ Raport KMPT przesłany został w dniu 23 czerwca 2025 r. m.in. do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz zamieszczony na stronie: <https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2025-07/Raport%20-%20PdOZ%20SG%20K%C4%99trzyn%2C%20Go%C5%82dap%202024.pdf>.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 22 Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r., poz. 1264 ze zm.), uprzejmie proszę o nadesłanie stanowiska kierowanego przez Pana Departamentu, odnoszącego się do wymienionego raportu KMPT lub/i nadesłanie kopii stanowiska Zarządu ds. Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej w tej samej sprawie.

Z poważaniem

Katarzyna Kopystyńska

Zastępczyni Dyrektora Zespołu

/-wydano i podpisano elektronicznie/

KOMENDA GŁÓWNA STRAŻY GRANICZNEJ
ZARZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

KG-CU-ZSS.074.39.2025

Warszawa, dnia 10 lipca 2025 roku

Pani Renata Leoniak

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Porządku Publicznego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i
Administracji**

Szanowna Pani Dyrektor,

odpowiadając na korespondencję nr DPP-WNSG.0790.3.2025 dnia 26 czerwca 2025 roku w sprawie prośby o przekazanie stanowiska do raportu *Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówkach Straży Granicznej w Kętrzynie i Goldapi*, poniżej informuję, co następuje.

1. Problem systemowy: badanie lekarskie osób zatrzymanych

Kwestia dotycząca przeprowadzania badań medycznych osób zatrzymanych przed umieszczeniem w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych została uregulowana w *rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie trybu przeprowadzania badań lekarskich osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej*, gdzie zgodnie z § 1 badanie lekarskie osoby zatrzymanej przeprowadza się, gdy:

- 1) osobie zatrzymanej została udzielona pierwsza pomoc medyczna;
- 2) zachodzi uzasadniona obawa, że osoba ta znajduje się w stanie zagrażającym jej życiu lub zdrowiu;
- 3) osoba zatrzymana oświadcza, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia, którego przerwanie zagrażałoby jej życiu lub zdrowiu;
- 4) z posiadanych przez Straż Graniczną informacji lub okoliczności zatrzymania wynika, że osoba ta jest podejrzana o chorobę zakaźną.

Wykraczanie poza wskazany w rozporządzeniu katalog osób, wobec których przeprowadza się badanie lekarskie, co rekomenduje Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur, wymaga szczegółowej analizy w kontekście zasadności stosowania oraz wygospodarowania m.in. dodatkowych środków finansowych, przeznaczonych na ten cel. Niemniej jednak, kluczowe jest właściwe identyfikowanie i kwalifikowanie przez funkcjonariuszy jednostek organizacyjnych Straży Granicznej indywidualnej sytuacji osoby zatrzymanej w powyższym obszarze, celem wyeliminowania wszelkich wątpliwości wskazujących na ewentualne odstępianie od zobowiązań wynikających z ww. rozporządzenia.

2. Kontrola osobista zatrzymanych

Uprawnienia funkcjonariuszy Straży Granicznej do przeprowadzenia sprawdzenia prewencyjnego określa art. 11 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 12 października 1990 roku *o Straży Granicznej* wskazując w punkcie a), że czynność ta dotyczy osób doprowadzanych, umieszczanych lub przebywających w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych oraz w pomieszczeniach przeznaczonych dla cudzoziemców, którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w celu ochrony

przed bezprawnymi zamachami na życie lub zdrowie osób, lub mienie, a także w celu ochrony przed nieuprawnionymi działaniami skutkującymi zagrożeniem życia lub zdrowia, lub bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Szczegółowy natomiast sposób i metody przeprowadzania tej czynności określa art. 11 ad ww. ustawy. Należy w tym miejscu podkreślić, że ustawodawca w ust. 2 wskazanej regulacji precyzuje uprawnienia funkcjonariuszy przy wykonywaniu tej czynności poprzez wskazanie, że kontrola może także polegać na sprawdzeniu zawartości odzieży, obuwia (bez konieczności zdejmowania bielizny). Należy, zatem uznać, że ustawodawca dostosował zakres dopuszczalnej ingerencji do charakteru tych czynności i realizowanych przez nie celów. W kontekście powyższego, w opinii Zarządu do Spraw Cudzoziemców - co do zasady - wobec osób umieszczanych w tych pomieszczeniach stosowane powinno być sprawdzenie prewencyjne, co również znajduje odzwierciedlenie z brzmieniu § 6a regulaminu pobytu osób zatrzymanych w pomieszczeniach jednostek organizacyjnych Straży Granicznej przeznaczonych dla tych osób stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2011 roku w *sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej przeznaczone dla osób zatrzymanych oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach*.

Odnosząc się do wskazywanych w raporcie zagadnień związanych z kontrolą osobistą uprzejmie informuję, że kwestie te zostały uregulowane ustawą z dnia 12 października 1990 r. *o Straży Granicznej*, w art. 11aa. W tym miejscu pragnę zwrócić uwagę, że w myśl art. 11aa ust. 1 pkt. 1 i 3 ww. ustawy, kontrola osobista, co do zasady polega na sprawdzeniu zawartości odzieży i obuwia osoby kontrolowanej, i przedmiotów, które znajdują się na jej ciele, bez odsłaniania przykrytej odzieżą powierzchni ciała, a także jamy ustnej, nosa, uszu oraz włosów osoby kontrolowanej.

Dopiero w art. 11aa ust. 1 pkt. 2 ww. ustawy dopuszczona jest możliwość przeprowadzenia kontroli osobistej z odsłonięciem przykrytych odzieżą powierzchni ciała, ale:

- wyłącznie w celu i w zakresie niezbędnym do odebrania broni lub innych przedmiotów niebezpiecznych, lub przedmiotów, których użycie może spowodować naruszenie bezpieczeństwa publicznego, lub przedmiotów, których posiadanie jest zabronione,
- i gdy do ich odebrania nie jest wystarczające przeprowadzenie czynności, o których mowa w pkt. 1.

Powyższe oznacza, że nakazanie osobie kontrolowanej zdjęcia wszystkich części odzieży może nastąpić wyłącznie, gdy w czasie standardowej kontroli wykryte zostaną niebezpieczne lub zakazane przedmioty i gdy takie postępowanie jest niezbędne do ich odebrania, tak by nie mogło to zostać zinterpretowane, jako ukaranie osoby. Ponadto w takiej sytuacji bezwzględnie należy zachować zasadę dwuetapowości, o której mowa w art. 11aa ust. 3 ww. ustawy. Pozwolę sobie tylko nadmienić, że kontrola osobista polegająca na sprawdzeniu miejsc intymnych osoby kontrolowanej dopuszczalna jest jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, o czym stanowi art. 11aa ust. 1 pkt. 4 ww. ustawy, i absolutnie nie może stanowić normy. Obligatoryjne jest również sporządzenie z kontroli osobistej protokołu, jeżeli w toku czynności kontrolnych ujawniono przedmioty niebezpieczne lub zakazane, o czym stanowi art. 11aa ust. 10 pkt. 2 ww. ustawy. Powyższe oznacza, że z każdej kontroli osobistej przeprowadzonej z odsłonięciem wszystkich części ciała należy sporządzić protokół, gdyż ma ona miejsce wyłącznie w celu odebrania takich przedmiotów, które ujawniono w wyniku kontroli przeprowadzonej w trybie standardowym.

Przedmiotowy tryb postępowania w formie wytycznych został przekazany przez Zarząd do Spraw Cudzoziemców podległym funkcjonariuszom realizującym przedmiotowe zadania, celem służbowego stosowania.

3. Poufność badania lekarskiego

Regulacje prawne określone w § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie *trybu przeprowadzania badań lekarskich osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej* stanowią, że Straż Graniczna zapewnia bezpieczeństwo pracowników ochrony zdrowia w czasie przeprowadzania badania lekarskiego osoby zatrzymanej.

Wskazana powyżej konstrukcja przepisów – w opinii Zarządu do Spraw Cudzoziemców – nie determinuje konieczności każdorazowego udziału funkcjonariusza SG w gabinecie lekarskim. Obecność funkcjonariusza SG w gabinecie podczas badania lekarskiego powinna mieć miejsce wyłącznie w sytuacji, kiedy wymagają tego względy bezpieczeństwa lub na wniosek pracownika służby zdrowia (lekarz), uzasadnionego również względami bezpieczeństwa.

4. Prawo do kontaktu z adwokatem

Prawo do kontaktu z adwokatem ma kluczowe znaczenie dla ochrony praw osoby zatrzymanej w kontekście m.in. dostępu do rzetelnej pomocy prawnej, zrozumienia swojej sytuacji prawnej czy ochrony przed możliwymi naruszeniami przysługujących jej praw. W opinii Zarządu do Spraw Cudzoziemców rzetelne dokumentowanie przedmiotowej kwestii w dokumentacji służbowej ma szczególne znaczenie w kontekście właściwej gwarancji uprawnień osoby zatrzymanej oraz eliminowaniu obszarów ryzyka związanych z niewłaściwym realizowaniem zadań służbowych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w tych obiektach. Stąd też, zagadnienie to jest elementem szkoleń i warsztatów prowadzonych przez ośrodek szkolenia Straży Granicznej.

5. Prawo do informacji

Regulacje prawne określone w § 2 *regulaminu pobytu osób zatrzymanych w pomieszczeniach jednostek organizacyjnych Straży Granicznej przeznaczonych dla tych osób (...)* wskazują na obligatoryjność zapewnienia osobie zatrzymanej nieznającej języka polskiego porozumiewanie się za pośrednictwem tłumacza, w sprawach dotyczących pobytu w pomieszczeniu. Przedmiotowe uprawnienie jest realizowane we wszystkich tego typu pomieszczeniach.

Natomiast odnosząc się do udziału tłumacza przysięgłego, brak jest przepisów regulujących obowiązek powoływania do czynności prowadzonych przez Straż Graniczną tłumacza przysięgłego.

6. Warunki materialne

Rekomendowana w raporcie poprawa warunków materialnych uwarunkowana jest możliwościami logistycznymi oraz posiadaniem odpowiednich środków finansowych, będących w dyspozycji Komendanta Warmińsko –Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że korespondencja w sprawie stanowiska Komendanta Warmińsko -Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej odnośnie realizacji rekomendacji zawartych w pkt 52 i 54 omawianego raportu stanowi załącznik do niniejszej korespondencji.

Załącznik 1 na 2 str.

Z poważaniem,

Dyrektor

plk SG Paweł HOŁOWEŃKO
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 20-04-2026 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur

KMP.570.24.2024.DK

**Pani
Renata Leoniak
Zastępca Dyrektora Departamentu
Porządku Publicznego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Szanowna Pani Dyrektor,

dziękuję za korespondencję Zarządu do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej nadesłaną przy piśmie z dnia 17 marca 2026 r. (sygn. DPP-WNSG.0790.1.2026)

Z pisma adresowanego do Pani Dyrektor z dnia 10 lipca 2025 r. znak: KG-CU-ZSS.074.39.2025 wynika m.in., że wskazany przez Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur w raporcie z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówkach Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi problem systemowy przeprowadzania badań lekarskich wszystkich osób zatrzymanych wymaga „szczegółowej analizy w kontekście zasadności stosowania oraz wygospodarowania m.in. dodatkowych środków finansowych, przeznaczonych na ten cel.”.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę o informację czy taka analiza została przeprowadzona i jakie są jej wyniki.

Z poważaniem

Katarzyna Kopystyńska

Zastępczyni Dyrektora Zespołu

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Spraw Międzynarodowych i Migracji
Zastępca Dyrektora
Kamil Kisiel

DSMiM-WKPM.0790.6.2026(4)
Warszawa, 4 sierpnia 2026 r.

Pani
Katarzyna Kopystyńska
Zastępca Dyrektora Zespołu
Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na pismo¹ z dnia 20 kwietnia 2026 r. nr KMP.570.24.2024.DK dotyczące *prośby o udzielenie informacji związanych z zapisami ujętymi w raporcie z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Placówkach Straży Granicznej w Kętrzynie i Gołdapi*, przedstawiam poniżej stanowisko w sprawie opracowane na podstawie informacji Zarządu do Spraw Cudzoziemców KGSG.

Na wstępie należy wskazać, że zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o *Straży Granicznej*² osobę zatrzymaną należy niezwłocznie poddać – w razie uzasadnionej potrzeby – badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej. Zatem, w kontekście powyższego należy przyjąć, że przepis upoważniający nie przekazał do uregulowania na poziomie rozporządzenia dodatkowych przypadków obligatoryjnego przeprowadzania takich badań. Brzmienie wskazanej regulacji uzależnia przeprowadzenie badania lekarskiego lub udzielenie pierwszej pomocy osobie zatrzymanej przez Straż Graniczną wyłącznie od zaistnienia „uzasadnionej potrzeby” w tym zakresie.

Wskazać należy także art. 11 ust. 4 ww. ustawy stanowiący delegację dla ministra spraw wewnętrznych do określenia w drodze rozporządzenia – w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia – trybu przeprowadzania wskazanych powyżej badań lekarskich. W dalszej części przepisu upoważniającego wskazano, że rozporządzenie powinno określać osoby przeprowadzające badania, organizację i miejsce przeprowadzenia badań oraz zakres prowadzonej w tych sprawach dokumentacji, a także przypadki uzasadniające potrzebę udzielenia osobie

¹ adresowane do Pani Renaty Leoniak, Zastępcy Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA

² t. j.: Dz. U. z 2026 r. poz. 367 z późn. zm.

zatrzymanej pierwszej pomocy medycznej. Zatem, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w rozporządzeniu z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie trybu przeprowadzania badań lekarskich osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej³ w § 1 określił enumeratywnie przypadki, kiedy przeprowadza się badania lekarskie osób zatrzymanych.

Odnosząc się do kwestii poruszonych w przesłanej korespondencji oraz z uwagi na fakt, że zmiana przepisów prawnych, które obligowałyby organy Straży Granicznej do przeprowadzania badań medycznych wszystkich osób zatrzymanych przed umieszczeniem w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych wymaga zmiany o charakterze systemowym, w tym zmian legislacyjnych. Obecnie w MSWiA trwają prace analityczne, które swoim zakresem obejmują poruszoną kwestię.

Nadmieniam również, że szczegółowa analiza dotycząca zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych przeznaczonych na ten cel może zostać przeprowadzona dopiero na etapie opiniowania projektu legislacyjnego w ramach oceny skutków regulacji.

Z wyrazami szacunku

Kamil Kisiel
Zastępca Dyrektora

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

³ Dz. U. z 2002 r. poz. 893 z późn. zm.